PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z NOWĄ ERĄ 2016/2017

GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
GIMNAZJUM I. Korzystanie z różnych źródeł informacji.	GIMNAZJUM 1. Mapa – umiejętności czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Zdający: 4) identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach […] oraz mapach topograficznych.

Poprawna odpowiedź
C

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1. Źródła informacji geograficznej. Zdający: 3) odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie map: topograficznej […].

Przykładowa odpowiedź
Schronisko PTTK na Hali Ornak: 1100 m n.p.m.
Smreczyński Staw: 1226 m n.p.m.
długość szlaku na mapie: 5 cm
1226 m n.p.m. – 1100 m n.p.m. = 126 m
1 : 30 000
1 cm – 300 m
5 cm – x
x = 1500 m
(126 m : 1500 m) x 1000 = 84‰
Średnie nachylenie szlaku: 84‰.

Schemat punktowania
2 p. – poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik.
1 p. – poprawny sposób obliczeń.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1. Źródła informacji geograficznej. Zdający: 3) odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie map: topograficznej […].

Poprawna odpowiedź
B3

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1. Źródła informacji geograficznej. Zdający: 3) odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie map: topograficznej […].

Przykładowe odpowiedzi
– Wyżnia Pisana Polana położona jest na niższej wysokości niż Wyżnia Smreczyńska Polana.
– Nachylenie powierzchni Wyżniej Pisanej Polany jest większe niż Wyżniej Smreczyńskiej Polany.
– Wyżnia Pisana Polana w odróżnieniu od Wyżniej Smreczyńskiej Polany jest położona w dolinie potoku.

Schemat punktowania
1 p. – podanie dwóch poprawnych różnic przyrodniczych.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	5. Sfery Ziemi – litosfera. Zdający: 6) charakteryzuje zjawiska wietrzenia […] chemicznego (np. kras […]) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów.

Poprawne odpowiedzi
– Jaskinia Mroźna płn.
– Lodowe Źródło (wywierzysko)
Uwaga: Uznaje się również podanie nazwy własnej jaskini położonej na południowo-zachodnim stoku Kończystej Turni – Jaskinia Niska.

Schemat punktowania
1 p. – podanie nazw dwóch obiektów przyrodniczych.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1. Źródła informacji geograficznej. Zdający: 2) oblicza odległości w terenie oraz powierzchnię na podstawie map wykonanych w różnych skalach.

Poprawna odpowiedź
9 ha = 0,09 km^2
1 : 30 000
1 cm – 0,3 km
1 cm^2 – 0,09 km^2

1 cm^2 – 0,09 km^2
x cm^2 – 0,09 km^2
x = 1 cm^2

Wielka Polana Ornaczańska zajmowałaby na mapie powierzchnię 1 cm^2.

Schemat punktowania
2 p. – poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik.
1 p. – poprawny sposób obliczeń.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
ZAKRES PODSTAWOWY I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych […].	ZAKRES PODSTAWOWY 3. Relacja człowiek-środowisko przyrodnicze a zrównoważony rozwój. Zdający: 1) formułuje problemy wynikające z eksploatacji zasobów odnawialnych i nieodnawialnych […].

Przykładowe wyjaśnienie
Polana jest otoczona lasem (powstała przez wyrąb lasu). Drzewa rozsiewają nasiona, z których wyrastają samosiejki. Owce pasące się na polanie zjadały je lub zadeptywały. Zaniechanie wypasu owiec spowodowało sukcesję wtórną, polegającą na ponownym zarastaniu obszaru drzewami.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne wyjaśnienie.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
GIMNAZJUM I. Korzystanie z różnych źródeł informacji.	GIMNAZJUM 1. Mapa – umiejętności czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Zdający: 8) analizuje i interpretuje treści map […] turystycznych.

Przykładowe odpowiedzi
– Kiry położone są bezpośrednio przy granicy Tatrzańskiego Parku Narodowego.
– W Kirach znajduje się kilka obiektów noclegowych.
– Do Kir można dojechać drogą nr 958 i pozostawić samochód na jednym z parkingów.
– Zielony szlak turystyczny prowadzący z Kir Doliną Kościeliską łączy się z wieloma innymi szlakami turystycznymi.

Schemat punktowania
1 p. – podanie trzech poprawnych argumentów.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
GIMNAZJUM I. Korzystanie z różnych źródeł informacji.	GIMNAZJUM 1. Mapa – umiejętności czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Zdający: 7) lokalizuje na mapach (również konturowych) kontynenty oraz najważniejsze obiekty geograficzne na świecie i w Polsce (niziny, wyżyny, góry, rzeki, jeziora, wyspy, morza, państwa itp.).

Poprawna odpowiedź
Numer miejsca: 4

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	2. Ziemia we Wszechświecie. Zdający: 3) wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.

Przykładowa odpowiedź
– W tym okresie występują długie dni.
– W tym okresie na Antarktydzie jest najcieplej (występują wyższe niż w pozostałych miesiącach wartości średniej dobowej temperatury powietrza).
– W tym okresie na półkuli południowej jest lato kalendarzowe.

Schemat punktowania
1 p. – podanie poprawnej przyrodniczej przyczyny.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	2. Ziemia we Wszechświecie. Zdający: 3) wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.

Poprawne odpowiedzi
Strona nieba: północna
Numer miejsca, w którym Słońce góruje najwyżej: 4

Schemat punktowania
1 p. – podanie właściwej strony nieba oraz numeru właściwego miejsca.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	2. Ziemia we Wszechświecie. Zdający: 4) oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy i przesileń.

Poprawna odpowiedź
Wysokość górowania Słońca 22 grudnia w miejscu numer 1: 43°26'
Przykładowe metody obliczeń

Metoda 1.
$\Phi_1 - \varphi ZK = 70° - 23°26' = 46°34'$
$h_{gs} = 90° - 46°34' = 43°26'$

Metoda 2.
$h_{gs} = 90° - \varphi_1 - (- 23°26')$
$h_{gs} = 90° - 70° + 23°26' = 43°26'$

h_{gs} – wysokość górowania po stronie południowej

Dopuszczalny odczyt szerokości geograficznej od 69° do 71° i wynik od 42°26' do 44°26'.
Dopuszczalna wartość deklinacji Słońca: –23°27'.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne obliczenie wysokości górowania Słońca, zapisanie obliczeń i poprawnej odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 9. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	2. Ziemia we Wszechświecie. Zdający: 3) wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.

Przykładowe wyjaśnienie
Ziemia potrzebuje na wykonanie pełnego obiegu wokół Słońca dokładnie 365 dni 5 godzin 49 minut (~365 dni 6 godzin), a zwykły rok kalendarzowy trwa 365 dni. Dlatego, by uzupełnić „straconą" dobę, wprowadzono lata przestępne, liczące 366 dni. Dodatkową dobę dodaje się do kalendarza jako dzień 29 lutego.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne wyjaśnienie.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	3. Sfery Ziemi – atmosfera. Zdający: 4) charakteryzuje strefy klimatyczne i typy klimatu na Ziemi […].

Poprawna odpowiedź
Numer stacji meteorologicznej: 4

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	3. Sfery Ziemi – atmosfera. Zdający: 4) charakteryzuje strefy klimatyczne i typy klimatu na Ziemi i uzasadnia ich zasięgi.

Przykładowe wyjaśnienie
– Miejsce oznaczone literą X jest położone nad zbiornikiem wodnym, dlatego w styczniu jest pod wpływem cieplejszych mas powietrza napływających znad oceanu, natomiast miejsce oznaczone literą Y jest położone w głębi dużego lądu, dlatego w styczniu jest pod wpływem chłodnych kontynentalnych mas powietrza.
– Jedynie miejsce oznaczone literą X położone jest w zasięgu oddziaływania ciepłego prądu morskiego, który przyczynia się do wzrostu średniej temperatury powietrza.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne wyjaśnienie.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	3. Sfery Ziemi – atmosfera. Zdający: 4) charakteryzuje strefy klimatyczne i typy klimatu na Ziemi […].

Przykładowe odpowiedzi

– Obszar A cechuje się mniejszą roczną amplitudą temperatury powietrza niż obszar B.
– Na obszarze A, w przeciwieństwie do obszaru B, przewaga opadów atmosferycznych występuje w chłodnej porze roku (w okresie od XI do III).
– Na obszarze A, w porównaniu z obszarem B, występują cieplejsze zimy i chłodniejsze lata.
– Na obszarze A, w porównaniu z obszarem B, jest wyższa średnia temperatura stycznia i niższa średnia temperatura lipca.
– Na obszarze A niebo w ciągu roku jest częściej zachmurzone niż na obszarze B.
– Na obszarze A w ciągu roku wieją silniejsze wiatry niż na obszarze B.

Schemat punktowania

2 p. – podanie trzech poprawnych różnic klimatycznych.
1 p. – podanie dwóch poprawnych różnic klimatycznych.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.3. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	6. Sfery Ziemi – pedosfera i biosfera. Zdający: 1) omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych i niestrefowych […].

Poprawne odpowiedzi

Obszar (litera na mapie)	Profil gleby o największym udziale w powierzchni danego obszaru (wpisz numer)	Nazwa gleby
A	4	gleba brunatna
B	2	czarnoziem

Schemat punktowania

2 p. – poprawne dwa przyporządkowania i podanie nazw dwóch typów gleb.
1 p. – poprawne jedno przyporządkowanie i podanie nazwy jednego typu gleby.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	4. Sfery Ziemi – hydrosfera. Zdający: 4) rozpoznaje […] cechy ustrojów rzecznych wybranych rzek.

Poprawna odpowiedź

Wykres przepływów wód rzeki o ustroju podrównikowym oznaczono literą A.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	4. Sfery Ziemi – hydrosfera. Zdający: 4) […] opisuje cechy ustrojów rzecznych wybranych rzek.

Przykładowe wyjaśnienie

W rzekach o ustroju lodowcowym największe przepływy wód występują latem, ponieważ jest to okres najintensywniejszego topnienia lodowców górskich ze względu na najwyższe w ciągu roku wartości temperatury powietrza.

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do najwyższych przepływów wód latem jako konsekwencji najintensywniejszego topnienia lodowców ze względu na wysokie temperatury powietrza.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	4. Sfery Ziemi – hydrosfera. Zdający: 6) objaśnia mechanizm powstawania […] upwellingu […].

Przykładowe wyjaśnienie

Pasaty (stałe wiatry) wiejące od zwrotników w kierunku równika w wyniku oddziaływania siły Coriolisa ulegają odchyleniu w kierunku zachodnim. Powoduje to odpływ cieplejszych wód powierzchniowych od wybrzeży w kierunku otwartego oceanu. Ich miejsce zajmują wynoszone na powierzchnię zimne wody głębinowe.

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do oddziaływania pasatów (stałych wiatrów) i wynoszenia zimnych wód głębinowych.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka […].	4. Sfery Ziemi – hydrosfera. Zdający: 6) objaśnia mechanizm powstawania […] upwellingu oraz […] wpływ na […] środowisko życia wybrzeży.

Przykładowe wyjaśnienie
Dzięki upwellingowi (pionowemu ruchowi wody ku powierzchni oceanu) z głębi oceanu są wynoszone wody chłodne, które zawierają składniki pokarmowe i po pewnym czasie stają się dobrze natlenione. Powoduje to, że wody są żyzne, bogate w plankton stanowiący pokarm dla ryb.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne wyjaśnienie wskazujące na użyźnianie wód powierzchniowych przez substancje odżywcze wynoszone z głębin.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	4. Sfery Ziemi – hydrosfera. Zdający: 3) charakteryzuje […] typy genetyczne jezior […].

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. F
3. P

Schemat punktowania
1 p. – podanie trzech poprawnych odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	5. Sfery Ziemi – litosfera. Zdający: 9) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Ziemi jako efekt oddziaływania procesów wewnętrznych i zewnętrznych dla wybranego regionu.

Przykładowa odpowiedź
– Rowy oceaniczne są rozmieszczone wzdłuż wybrzeży kontynentów (lub wysp położonych wzdłuż wybrzeży kontynentów).
– Rowy oceaniczne występują na obrzeżach Oceanu Spokojnego.

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	5. Sfery Ziemi – litosfera. Zdający: 5) charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – [...] ruchy skorupy ziemskiej [...].

Poprawna odpowiedź
B

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 17. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	6. Sfery Ziemi – pedosfera i biosfera. Zdający: 3) wyjaśnia zróżnicowanie formacji roślinnych na Ziemi […].

Poprawna odpowiedź
D

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 18. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	8. Ludność. Zdający: 4) opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata.

Przykładowe odpowiedzi
– Konieczność ponoszenia dużych nakładów finansowych na opiekę zdrowotną dla ludzi starszych.
– Konieczność rozbudowy infrastruktury służącej ludziom starszym (szpitale, domy opieki).
– Niedobór rąk do pracy.
– Konieczność stwarzania warunków do osiedlania się imigrantów w celu zapewnienia odpowiedniej liczby pracowników.
– Niewielkie zatrudnienie i bezrobocie wśród nauczycieli z uwagi na małą liczbę dzieci.

Schemat punktowania
2 p. – podanie trzech poprawnych przykładów.
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	7. Klasyfikacja państw świata. Zdający: 1) wyróżnia kryteria podziału państw według […] Wskaźnika, Rozwoju Społecznego (HDI) […]; 3) odczytuje na mapach aktualny podział polityczny.

Poprawne odpowiedzi

1. Indie, 2. Czad, 3. Niemcy

Schemat punktowania

1 p. – podanie nazw trzech państw w poprawnej kolejności.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
ZAKRES PODSTAWOWY II. Formułowanie i weryfikowanie hipotez dotyczących problemów współczesnego świata.	ZAKRES PODSTAWOWY 3. Relacja człowiek-środowisko przyrodnicze a zrównoważony rozwój. Zdający: 5) wykazuje na przykładach pozaprzyrodnicze czynniki zmieniające relacje człowiek-środowisko przyrodnicze […].

Przykładowe odpowiedzi

– Wywieranie presji na najbardziej uciążliwe zakłady przemysłowe, aby ograniczały produkcję przemysłową w dniach o największym zagrożeniu wystąpienia smogu.
– Ograniczanie liczby pojazdów mechanicznych poruszających się po mieście, np. naprzemienna możliwość użytkowania samochodów o parzystych i nieparzystych numerach rejestracyjnych.
– Całkowity lub częściowy zwrot kosztów wymiany pieców węglowych na inne, mniej szkodliwe, co ograniczy emisję zanieczyszczeń do atmosfery.
– Budowa obwodnic ograniczających ruch samochodów w centrum miasta.
– Zakaz zabudowy w wyznaczonych w planie miasta ciągach wentylacyjnych (kanałach), którymi przepływa swobodnie powietrze, np. zakaz zabudowy dolin rzecznych.

Schemat punktowania

1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 21.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	8. Ludność. Zdający: 2) określa cechy rozmieszczenia ludności na Ziemi, wskazując obszary jej koncentracji i słabego zaludnienia.

Przykładowe odpowiedzi

– Większość obszarów o dużej gęstości zaludnienia znajduje się między równikiem a zwrotnikiem Koziorożca.

– Większość obszarów o dużej gęstości zaludnienia znajduje się wzdłuż wybrzeży.
– Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje na Nizinie Amazonki i obszarach położonych na południu kontynentu.
– W Andach duża gęstość zaludnienia występuje w ich części położonej na północ od 10°S.
– W Ameryce Południowej występują obszary o bardzo dużej gęstości zaludnienia, przekraczającej 1000 osób na 1 km^2, oraz obszary niezamieszkałe (anekumena).

Schemat punktowania
2 p. – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.
1 p. – podanie jednej poprawnej odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	8. Ludność. Zdający: 1) analizuje, wyjaśnia i ocenia warunki przyrodnicze dla osiedlania się ludzi (na przykładach różnych regionów świata).

Przykładowe wyjaśnienie
Nad zwrotnikami powietrze zagęszcza się i opada grawitacyjnie (prąd zstępujący), tworząc przy powierzchni Ziemi zwrotnikowe strefy podwyższonego ciśnienia. Podczas osiadania powietrze nad zwrotnikami ogrzewa się. Nie ma zatem warunków do powstania chmur, a tym samym i opadów atmosferycznych. W efekcie występujące w północnej części Chile niewielkie sumy opadów atmosferycznych w ciągu roku nie sprzyjają osadnictwu.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do globalnej cyrkulacji powietrza w rejonie zwrotnika i cech klimatycznych wskazanego obszaru o małej gęstości zaludnienia w Chile.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	9. Działalność gospodarcza na świecie. Zdający: 13) analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.

Przykładowe odpowiedzi
– Głównymi partnerami handlowymi w eksporcie Japonii są kraje o dużym potencjale gospodarczym.
– Wśród największych importerów towarów z Japonii jest najwięcej krajów azjatyckich.
– Wśród największych nabywców towarów z Japonii jest dużo krajów położonych w jej bliskim sąsiedztwie.

Schemat punktowania
2 p. – podanie dwóch poprawnych wniosków.
1 p. – podanie jednego poprawnego wniosku.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 23. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	9. Działalność gospodarcza na świecie. Zdający: 7) charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata […].

Przykładowa odpowiedź
– Między 1995 a 2010 rokiem w Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych konsumpcja energii była większa od produkcji energii, co zmusiło kraje UE oraz USA do importu energii.
– Między 1995 a 2010 rokiem w krajach Bliskiego Wschodu zużycie energii było mniejsze od jej produkcji, dlatego region ten był eksporterem energii.

Schemat punktowania
1 p. – sformułowanie poprawnego wniosku.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 24. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	9. Działalność gospodarcza na świecie. Zdający: 15) wyjaśnia przyczyny […] konfliktów zbrojnych w wybranych regionach współczesnego świata.

Poprawna odpowiedź
D

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 25. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 3) charakteryzuje klimat Polski na podstawie danych liczbowych […].

Poprawna odpowiedź
B3

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 26.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 2) […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Przykładowe odpowiedzi
– Występowanie jezior.
– Występowanie głazów narzutowych.
– Urozmaicona rzeźba terenu.
– Występowanie niewysokich wzniesień o łagodnych stokach.

Schemat punktowania
1 p. – poprawne podanie dwóch cech.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 26.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 2) […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Poprawna odpowiedź
A

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 27. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 2) […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. F

Schemat punktowania
1 p. – podanie trzech poprawnych odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 28. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 7) […] wyjaśnia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach […].

Przykładowe odpowiedzi
Obszar 1.:
– Bardzo małe opady atmosferyczne.
– Duże parowanie związane z wysokimi wartościami temperatury powietrza zwłaszcza latem.
Obszar 2.:
– Położenie na dziale wodnym.
– Duże zużywanie wody przez ludność i przemysł aglomeracji łódzkiej.

Schemat punktowania
2 p. – podanie poprawnej przyczyny dla dwóch obszarów.
1 p. – podanie poprawnej przyczyny dla jednego obszaru.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 29. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10. Geografia Polski – środowisko przyrodnicze. Zdający: 9) wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.

Poprawne odpowiedzi
A, D

Schemat punktowania
1 p. – poprawne dwie odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 30. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	11. Geografia Polski – zagadnienia ludnościowe. Zdający: 1) charakteryzuje rozwój demograficzny Polski w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych i wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski wraz z rozwojem gospodarczym […].

Przykładowe wyjaśnienie
Wiek przedprodukcyjny:
W grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym występuje liczebna przewaga mężczyzn, ponieważ rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek.
Wiek poprodukcyjny:
W wieku poprodukcyjnym występuje liczebna przewaga kobiet, która spowodowana jest dłuższą średnią długością trwania życia kobiet oraz nadumieralnością mężczyzn.

Schemat punktowania
2 p. – poprawne wyjaśnienie dla obu grup wiekowych.
1 p. – poprawne wyjaśnienie dla jednej z grup wiekowych.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 31.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	11. Geografia Polski – zagadnienia ludnościowe. Zdający: 2) wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski.

Przykładowe odpowiedzi
– Wyższa stopa bezrobocia występuje wśród kobiet.
– Stopa bezrobocia wśród kobiet spada wraz z wiekiem.
– Im wyższy poziom wykształcenia, tym niższa stopa bezrobocia (niezależnie od płci).

Schemat punktowania
1 p. – podanie dwóch poprawnych wniosków.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 31.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	11. Geografia Polski – zagadnienia ludnościowe. Zdający: 2) wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski.

Przykładowe odpowiedzi
– Spadek poczucia własnej wartości wśród osób bezrobotnych (zwłaszcza pozostających bez pracy przez dłuższy czas).
– Poczucie zagrożenia bezrobociem pojawiające się u ludzi zatrudnionych.
– Nasilenie się społecznej patologii (np. agresja, rozwody, alkoholizm).
– Tworzenie warunków dla rozwoju przestępczości, rozwoju szarej strefy.

Schemat punktowania
2 p. – podanie trzech poprawnych przykładów.
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 32.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	12. Geografia Polski – działalność gospodarcza. Zdający: 4) porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce […].

Przykładowe odpowiedzi
– Wybudowanie elektrowni jądrowej.
– Budowa nowych lub rozbudowa istniejących elektrowni wykorzystujących OZE.
– Rozbudowa istniejących lub budowa nowych elektrowni spalających gaz ziemny.

Schemat punktowania
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów inwestycji.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 32.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	12. Geografia Polski – działalność gospodarcza. Zdający: 4) porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce […].

Przykładowe odpowiedzi
– Zmniejszenie zapotrzebowania na węgiel kamienny i brunatny spowoduje zmniejszenie wydobycia tych surowców, a w konsekwencji – zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie węgla.
– Poprawa czystości powietrza przez zmniejszenie wykorzystywania energetyki opartej na węglu.
– Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Polski przez większe zróżnicowanie struktury produkcji energii elektrycznej wg źródeł.

Schemat punktowania
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów skutków.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 33. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
ZAKRES PODSTAWOWY I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych, gospodarczych [...].	ZAKRES PODSTAWOWY 3. Relacja człowiek-środowisko przyrodnicze a zrównoważony rozwój. Zdający: 1) formułuje problemy wynikające z eksploatowania zasobów odnawialnych i nieodnawialnych […].

Poprawna odpowiedź i przykładowe argumenty dla trasy zjazdowej
Najkorzystniejszą lokalizację narciarskiej trasy zjazdowej oznaczono numerem 1.
– Planowana trasa, w przeciwieństwie do pozostałych, będzie zlokalizowana na stoku o ekspozycji północnej, co zapewni dłuższe zaleganie pokrywy śnieżnej.
– Trasa będzie dłuższa niż pozostałe.
– Trasa będzie zlokalizowana na stoku, na którym nie ma konieczności wycinania drzew.

Poprawna odpowiedź i przykładowy argument dla farmy wiatrowej
Najkorzystniejszą lokalizację farmy wiatrowej oznaczono literą B.
– Miejsce lokalizacji planowanej farmy wiatrowej jest położone najwyżej spośród pozostałych propozycji lokalizacji, co zapewni wiatr o największej sile, a w efekcie – produkcję największej ilości energii elektrycznej.
– Ze względu na ukształtowanie terenu budowa farmy wiatrowej w miejscu B może być łatwiejsza i tańsza niż w miejscach A i C, które znajdują się na stokach o dużym nachyleniu.

Schemat punktowania
2 p. – wskazanie poprawnej lokalizacji trasy zjazdowej uzasadnionej dwoma argumentami oraz poprawnej lokalizacji farmy wiatrowej uzasadnionej jednym argumentem.
1 p. – wskazanie poprawnej lokalizacji trasy zjazdowej uzasadnionej dwoma argumentami LUB poprawnej lokalizacji farmy wiatrowej uzasadnionej jednym argumentem.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 34. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	12. Geografia Polski – działalność gospodarcza. Zdający: 3) wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych […].

Poprawne odpowiedzi
A, C, D

Schemat punktowania
1 p. – podanie trzech poprawnych odpowiedzi.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 35. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	12. Geografia Polski – działalność gospodarcza. Zdający: 10) wskazuje głównych partnerów handlowych oraz kierunki geograficzne i strukturę towarową wymiany międzynarodowej Polski.

Przykładowe odpowiedzi
– Do końca lat 80. XX wieku głównymi partnerami handlu zagranicznego Polski były państwa należące do byłej Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. Obecnie najważniejszymi partnerami handlowymi naszego kraju są państwa Unii Europejskiej.
– Przedmiotem eksportu Polski przed przemianami gospodarczymi były głównie nisko przetworzone wyroby przemysłowe i surowce, obecnie dominują wyroby przemysłu elektromaszynowego.

Schemat punktowania
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów zmian.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 36. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	12. Geografia Polski – działalność gospodarcza. Zdający: 7) wskazuje przykłady i znaczenie inwestycji zagranicznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Przykładowe odpowiedzi
Korzyści:
– Inwestycje zagraniczne przyczyniają się do transferu nowych technologii oraz poprawy zarządzania i organizacji pracy.
– Inwestycje zagraniczne poprawiają innowacyjność i konkurencyjność towarów produkowanych w Polsce na światowych rynkach.
– Inwestycje dokonywane przez przedsiębiorstwa z innych państw przyczyniają się do zwiększenia obrotów w handlu zagranicznym Polski (produkcja na rynki zbytu koncernów międzynarodowych).
– Zwiększenie zatrudnienia przez tworzenie nowych miejsc pracy.
Zagrożenia:
– Inwestycje zagraniczne powodują wyprowadzanie znacznej części lub całości zysków za granicę.
– Zagraniczni inwestorzy często dokonują redukcji zatrudnienia w przejmowanych polskich przedsiębiorstwach.
– Inwestycje zagraniczne stanowią konkurencję dla państwowych przedsiębiorstw działających na polskim rynku i przez to osłabiają ich pozycję.

Schemat punktowania
2 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów korzyści i dwóch poprawnych przykładów zagrożeń.
1 p. – podanie dwóch poprawnych przykładów korzyści LUB podanie dwóch poprawnych przykładów zagrożeń.
0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.